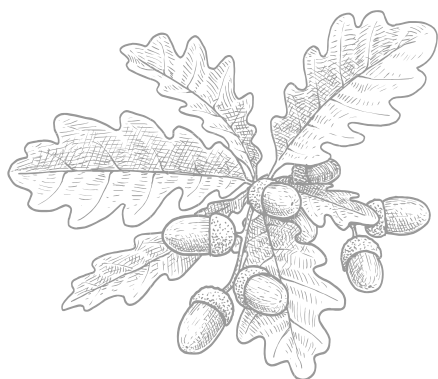

Spółeczna odpowiedzialność Lasów Państwowych

Lasów Państwowych

Spis treści

01

O Lasach Państwowych

8

Kim jesteśmy

8

Nasz wkład w zrównoważony rozwój

14

Forma prawna i model organizacyjny

15

Środowisko

02

16

Troska o lasy

16

Lasy a klimat

20

Dbamy o różnorodność biologiczną

23

Wstęp

Oddajemy w Państwa ręce publikację, która pozwala spojrzeć na Lasy Państwowe z nieco innej perspektywy. Jest to perspektywa odpowiedzialności społecznej.

Krajowe przepisy najogólniej definiują rolę naszej organizacji jako powołanej do prowadzenia gospodarki leśnej oraz gospodarki związanymi z nią nieruchomościami i ruchomościami. Te bardzo ogólne stwierdzenia odnoszą się w istocie do ¼ powierzchni kraju, która stanowi najcenniejszy depozyt polskiej przyrody.

Lasy Państwowe zostały powołane niemal sto lat temu. Swój wkład w ich obecny kształt wniosło kilka pokoleń profesjonalistów. Tak jak zmieniały się w tym czasie oczekiwania społeczne, tak też ewoluowały Lasy Państwowe. Dziś, w Polsce XXI wieku, Lasy Państwowe prowadzą niezwykle szeroki zakres działań będący odzwierciedleniem współczesnych potrzeb i oczekiwań.

Wyrazem odpowiedzialności społecznej jest wielofunkcyjny charakter gospodarki. Leśnik równoważy przyrodniczą, społeczną i gospodarczą funkcję lasów. To niełatwe i odpowiedzialne wyzwanie, któremu Lasy Państwowe potrafią skutecznie sprostać. Jesteśmy świadomi, jak ważna jest możliwość korzystania z lasów, toteż udostępniamy je, ale też nie zapominamy, że lasy są kluczową dla kraju ostoją różnorodności biologicznej. Każda z tych funkcji jest pochodną innych, każda determinuje i wspiera następne. Ich rozdział byłby de facto osłabieniem każdej z nich.

Gospodarka leśna realizowana przez Lasy Państwowe jest prospołeczna. Taki charakter ma planowanie, któremu towarzyszą konsultacje społeczne, a całość dokumentacji będącej podstawą działalności nadleśnictw jest udostępniana publicznie. Sama działalność nadleśnictw, charakter i skala zabiegów gospodarczych, dalekie od komercji, stawiają na pierwszym planie potrzeby lasu i ludzi. Prospołeczny wymiar ma system sprzedaży drewna, który jest gwarantem stabilności dla liczącego się na świecie sektora drzewnego. Działaniem na rzecz wszystkich Polaków jest edukacja i najnowsze narzędzia służące do informowania o lasach.

Zdrowe lasy to zdrowy człowiek.

To, co czynimy dla lasu, czynimy także dla ludzi. Dziś, kiedy mamy do czynienia z postępującymi zmianami klimatu, utrzymanie trwałości lasów i powiększanie ich obszaru jest jedną z najskuteczniejszych, najbardziej efektywnych odpowiedzi na klimatyczne aberracje. A to przecież nasze zasadnicze działanie. O tym i innych zadaniach, które realizują Lasy Państwowe, dowiedzą się Państwo z raportu.

Józef Kubica

p.o. Dyrektora Generalnego
Lasów Państwowych

01 O Lasach Państwowych

Kim jesteśmy

Jesteśmy największą w Unii Europejskiej organizacją zarządzającą lasami publicznymi. Gospodarujemy na ¼ powierzchni Polski. Funkcjonujemy już nieomal wiek – od powstania w 1924 r. przedsiębiorstwa Polskie Lasy Państwowe. Dzięki naszym wysiłkom obszary leśne, które po zakończeniu II wojny światowej zajmowały zaledwie 21% kraju, obecnie stanowią 29,6% jego powierzchni, co odpowiada ponad 9,2 mln ha. Co roku sadzimy ok. 500 mln nowych drzew.

Prowadzimy gospodarkę leśną w sposób zrównoważony, zapewniający odnawianie się zasobów leśnych i trwałość procesów przyrodniczych. Pozyskujemy mniej drewna, niż przyrasta, dzięki czemu nasze zasoby tego surowca co roku zwiększają się o ok. 25 mln m³ netto. Dążymy do tego, aby skład gatunkowy lasów był zgodny z warunkami siedliskowymi (klimatyczno-glebowymi). Dzięki tzw. przebudowie drzewostanów sprawiliśmy, że powierzchnia lasów liściastych w Lasach Państwowych wzrosła z 13,0% do 24,1%.

Z każdego miejsca w Polsce można w nie więcej niż godzinę dotrzeć do ogólnodostępnego lasu. Dbamy o zachowanie różnorodności przyrody dla przyszłych pokoleń. Wiele ekosystemów, którymi gospodarujemy, jest objętych ochroną w formie rezerwatów, parków krajobrazowych czy obszarów Natura 2000. Dla przykładu, te ostatnie obejmują ponad 38% zarządzanej przez nas powierzchni (2,8 mln ha).

Realizujemy liczne działania będące odpowiedzią na postępujący kryzys klimatyczny. Do najważniejszych z nich należą kompleksowy program adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu, obejmujący ochronę lasów przed pożarami i projekty retencji wody, oraz pilotażowy projekt Leśnych Gospodarstw Węglowych mający na celu wypracowanie metod zwiększania pochłaniania CO₂ przez polskie lasy.

Stanowimy bardzo ważny element polskiej gospodarki, szczególnie jako bezpośredni i pośredni pracodawca na terenach wiejskich. Zatrudniamy ok. 26 tys. pracowników w całej Polsce, a dodatkowo przyczyniamy się do utrzymywania ponad 350 tys. miejsc pracy w przedsiębiorstwach z branży drzewnej. Wytwarzamy 2% polskiego PKB.

Samofinansujemy się z prowadzonej działalności.

Fakty o lasach

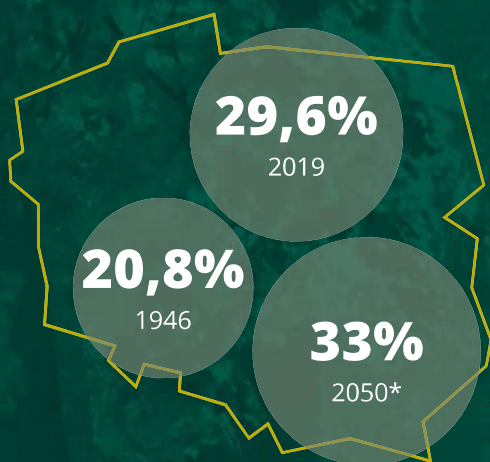
POWIERZCHNIA LASÓW

POZYSKANIE DREWNA W LATACH 2005–2020 (mln m³)

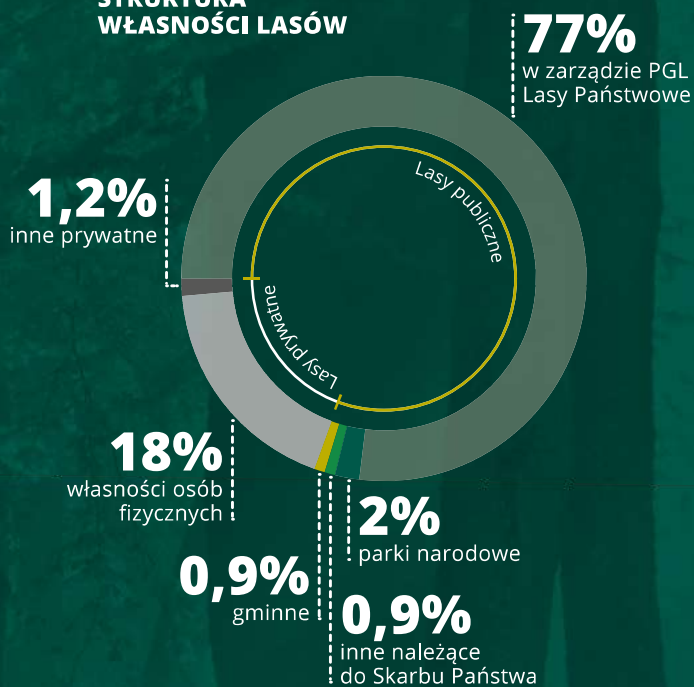

UDZIAŁ LASÓW W POWIERZCHNI POLSKI

*Prognoza

STRUKTURA WŁASNOŚCI LASÓW

60,1% udziału sosny w Lasach Państwowych (pozostałe gatunki lasotwórcze to m.in. dąb, świerk, buk, jodła i brzoza)

Średnio ponad **30 mln ton CO₂** rocznie pochłaniały polskie lasy w latach 2015–2019

500 mln drzew sadzą co roku nasi leśnicy

40 mln zł (lata 2016–2020) wynosi średnie roczne wsparcie przekazywane przez nas parkom narodowym

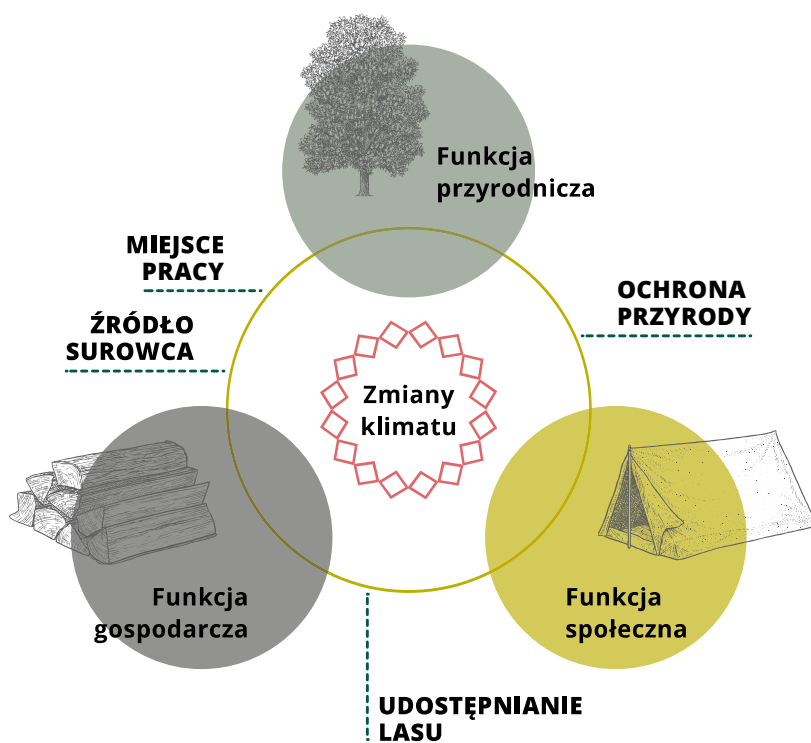
134 obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), **710** specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO) oraz **11 551** pomników przyrody znajduje się w Lasach Państwowych

1286 rezerwatami przyrody opiekują się Lasy Państwowe

65% wszystkich gatunków roślin i zwierząt obecnych w Polsce występuje w lasach

Spełniane przez nas role

Nasza działalność spełnia trzy podstawowe funkcje: przyrodniczą, gospodarczą i społeczną.

Funkcja przyrodnicza

Dzięki swej zróżnicowanej strukturze lasy są nie tylko miejscem życia dla wielu organizmów, ale mają także dobroczynny wpływ na środowisko życia człowieka. Ekosystemy leśne regulują krążenie wody w przyrodzie (m.in. zapobiegając powodziom), przeciwdziałają lawinom i osuwiskom, a także chronią gleby przed erozją, a tym samym krajobraz przed stepowaniem. Dzięki nim społeczeństwo może oddychać czystszy powietrzem, ponieważ drzewa neutralizują zanieczyszczenia atmosferyczne i produkują tlen. W skali lokalnej obszary leśne zmniejszają

amplitudy temperatur (zarówno dobowe, jak i roczne) oraz prędkość wiatru. Z kolei na poziomie globalnym łagodzą zmiany klimatu, gdyż wiążą duże ilości CO₂ będącego gazem cieplarnianym.

Funkcja społeczna

Lasy są naturalnym miejscem wypoczynku i rekreacji, w związku z czym są szczególnie ważne dla społeczeństwa. Obcowaniu z naturą sprzyja bogata infrastruktura turystyczna, m.in. szlaki piesze, rowerowe oraz konne, miejsca biwakowania, parkingi leśne, wiaty, ścieżki zdrowia i platformy

Nasz wkład w zrównoważony rozwój

Jesteśmy mocno zaangażowani w realizację wielu zadań zapisanych w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030¹, przyjętej przez Organizację Narodów Zjednoczonych i stanowiącej plan budowy lepszego świata dzięki zaspokojeniu najpilniejszych potrzeb społecznych z szacunkiem dla środowiska oraz z uwzględnieniem potrzeb przyszłych pokoleń. Na bieżąco analizujemy, co jeszcze możemy zrobić, aby w coraz większym stopniu przyczynić się do wypełnienia tego międzynarodowego zobowiązania. Naszych interesariuszy zapraszamy do wspólnych działań w tym obszarze.

WSPIERAMY REALIZACJĘ 14 CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ONZ

Gospodarujemy na podstawie planu urządzenia lasu

10-letni plan urządzenia lasu, zatwierdzany przez ministra właściwego ds. środowiska, szczegółowo określa, ile maksymalnie drewna może pozyskać nadleśnictwo, w jaki sposób ma chronić i pielęgnować las i jak go odnawiać. Zawiera także program ochrony przyrody.

¹ http://www.unic.un.org.pl/files/164/Agenda%202030_pl_2016_ostateczna.pdf.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSPIERANE PRZEZ LASY PAŃSTWOWE W RAMACH ODPOWIEDZIALNOŚCI WOBEC ŚRODOWISKA NATURALNEGO:

02 Środowisko

Troska o lasy

Dbamy o stan ekosystemów leśnych, by mogły korzystnie wpływać na środowisko życia człowieka. Pracujemy nad zwiększeniem pochłaniania przez polskie lasy CO₂, utrzymujemy sprawny system ochrony przeciwpożarowej oraz zwiększamy różnorodność biologiczną. Włączamy się w ten sposób w realizację trzech globalnych Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Zagrożenia dla trwałości lasów

Chcemy, aby nasze lasy były zdrowe i miały odpowiednią strukturę, dlatego zwiększamy ich odporność na różne negatywne czynniki. Niestety pogłębiające się zmiany klimatu, których objawami są deficyty opadów, susze i wysokie lub ekstremalnie wysokie temperatury, ciepłe bezśnieżne zimy czy spadek poziomu wód gruntowych – istotnie osłabiają stan zdrowotny drzewostanów, co zwiększa ich podatność na choroby i szkodniki. Dlatego kluczową rolę w gospodarce leśnej powinny odgrywać gatunki drzew rodzimych, które wykazują cechy bardziej odpornych na zmieniające się warunki środowiskowe.

Trwałości lasów mogą zagrażać:

- » **czynniki biotyczne:**
działalność owadów, grzybów patogenicznych, ssaków roślinożernych, roślin półpasożytniczych;
- » **czynniki abiotyczne:**
ekstremalne zjawiska atmosferyczne (np. silne wiatry i ulewne deszcze), wysokie i niskie temperatury, niekorzystne właściwości gleby (np. niski poziom wód gruntowych);
- » **czynniki antropogeniczne:**
pożary, zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb, działalność wydobywcza, zaśmiecanie.

Skuteczna ochrona lasów wymaga prawidłowego i odpowiednio wczesnego rozpoznawania zagrożeń, dlatego leśnicy prowadzą stały monitoring środowiska leśnego, korzystają również z opracowań naukowych. Podejmowane przez nich działania ochronne opierają się o instrukcję ochrony lasu³ i mają charakter zintegrowany – łączą metody biologiczne, mechaniczne i chemiczne.

³ https://www.lasy.gov.pl/pl/publikacje/copy_of_gospodarka-lesna/ochrona_lasu/instrukcja-ochrony-lasu.

Usuwanie z lasu drzewa zasiedlone przez szkodniki, co pozwala ograniczyć szybkość i zasięg ich rozprzestrzeniania, a jednocześnie staramy się pozostawiać tzw. martwe drewno spełniające ważne funkcje ekologiczne (jego ilość w Lasach Państwowych stale rośnie). W miejscach, w których zostało pozyskane drewno, sadzony jest młody las. Wszędzie, gdzie to możliwe, na miejscu lasów jednogatunkowych i posadzonych niezgodnie z warunkami siedliskowymi sadzimy drzewa należące do gatunków lepiej dostosowanych do danego siedliska. Dzięki temu powstają lasy bardziej zróżnicowane, a tym samym bardziej odporne na różne zagrożenia. Odporność lasów zwiększamy, intensywnie promując odnowienia naturalne.

Ochrona przeciwpożarowa

Polskie lasy, w których dominują gatunki iglaste, należą do najbardziej palnych w Europie, dlatego podejmujemy zwiększone wysiłki, by przeciwdziałać ryzyku pożarów. W 2019 r. w lasach pozostających pod naszym zarządem doszło do 3239 pożarów, w 2020 r. były ich już tylko 2274.

Posiadamy sprawny, stale udoskonalany system ochrony przeciwpożarowej. Jako jedyna instytucja w Polsce finansujemy loty patrolowe i gaśnicze. Wycarterowane przez nas samoloty wspierają akcje gaśnicze prowadzone przez straż pożarną – co roku w sezonie pożarowym (marzec–wrzesień) do naszej dyspozycji jest do 50 takich maszyn. W każdym regionie regularnie odbywają się wspólne ćwiczenia leśników i strażaków, których ponadto wspieramy finansowo.

W latach 2019–2020 przekazaliśmy Państwowej Straży Pożarnej oraz ochotniczym strażom pożarnym prawie **7 mln zł**.

Odzwierciedleniem dobrze działającego systemu przeciwpożarowego w Lasach Państwowych i dobrej współpracy z państwową i ochotniczymi strażami pożarnymi jest to, że w 2020 r. przeciętna powierzchnia pożaru w Lasach

Państwowych wyniosła zaledwie 0,23 ha – ogień był wykrywany i gaszony, zanim zdążył się rozprzestrzenić.

Budowane przez nas zbiorniki retencyjne mają nie tylko znaczenie ekologiczne – w przypadku pożarów mogą pełnić rolę punktów czerpania wody.

Walka z zaśmiecaniem lasów

Stale rośnie ilość sprzątaných przez nas śmieci oraz kwoty przeznaczane na ten cel.

Zaśmiecenie lasów to bardzo poważny problem, gdyż może przyczyniać się do powstawania pożarów, negatywnie wpływać na rośliny i zwierzęta, a także być źródłem skażenia gleb i wód gruntowych. W działaniach prewencyjnych oraz do wykrywania sprawców wykorzystujemy nie tylko patrole Straży Leśnej, ale również monitoring wizyjny.

CHRONIMY LASY, ABY MOGŁY CHRONIĆ KLIMAT

1

Prognozujemy zagrożenia.

2

Tworzymy zbiorniki małej retencji zmniejszające fluktuacje zjawisk pogodowych.

3

Przebudowujemy drzewostany, gdyż drzewa rosnące w odpowiednich dla siebie warunkach glebowych i klimatycznych są odporniejsze na szkodniki.

Lasy a klimat

Lasy łagodzą zmianę klimatu w globalnej

skali, pochłaniając ogromne ilości CO₂, a jednocześnie sprawiają, że skutki tej zmiany są mniej dotkliwe dla człowieka. Przykładem może być ograniczanie spływu powierzchniowego podczas nawałnych deszczy oraz rola naturalnych barier ochronnych przeciwko wiatrom.

Wybrane projekty Lasów Państwowych związane z przeciwdziałaniem zmianom klimatu:

Leśne Gospodarstwa Węglowe

Projekt realizowany od 2017 r., którego celem jest opracowanie metodyki zwiększania pochłaniania CO₂ przez lasy. W latach 2019–2020 zrealizowano działania dodatkowe na powierzchni 2082 ha.

Dzięki realizacji projektu w ciągu trzydziestu lat lasy mają dodatkowo pochłonąć blisko 1 mln ton CO₂. Leśnicy współpracują z wybranymi ośrodkami naukowymi nad udoskonaleniem modelu obliczania pochłaniania CO₂. Ma to umożliwić określenie ilości zakumulowanego węgla dla każdego obszaru leśnego w zintegrowanym Systemie Informatycznym Lasów Państwowych. Dzięki temu zwiększy się dokładność raportowania pochłaniania CO₂ w lasach Polski.

W latach 2019–2020

Mamy

56

zmodernizowanych budynków
za łączną kwotę ponad 36 mln zł,
z czego w ramach projektu

28

budynków przy wsparciu
środków z funduszu leśnego
(11,7 mln zł)

W obiektach objętych projektem wybudowaliśmy **33** instalacje OZE (ogniwa fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotły na biomasę) o mocy ponad **0,5 MW**, co pozwala na roczne oszczędności energii przekraczające **9 tys. GJ**.

Termomodernizacja budynków

Zarządzamy wieloma budynkami na terenie całego kraju, z których część z uwagi na stan techniczny wymaga termomodernizacji. Od 2017 r. kompleksowo koordynujemy działania w tym zakresie w ramach projektu. Wpłynęły one na ograniczenie zużycia energii w budynkach, a także na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Podstawą przeprowadzanych modernizacji obiektów są audyty energetyczne pozwalające na wybór optymalnych rozwiązań.

Nasze nowe budynki powstają w technologii drewnianej, zgodnie z opracowanymi przez nas standardami technicznymi energooszczędnego budownictwa z drewna. Dzięki temu ograniczamy zużycie energii i emisje CO₂, a jednocześnie chronimy dziedzictwo architektoniczne i wspieramy zanikające profesje związane z obróbką drewna.

Mała retencja góriska i nizinna

Na terenach leśnych tworzymy obiekty małej retencji wodnej, przeciwdziałając w ten sposób skutkom suszy, a jednocześnie sprzyjając zachowaniu siedlisk przyrodniczych i tworząc nowe. W ramach dwóch kompleksowych projektów adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu, których przedmiotem jest rozwój systemów małej retencji oraz przeciwdziałanie nadmiernej erozji wodnej, realizowanych przez 160 nadleśnictw, do 2022 r. osiągniemy przyrost retencji co najmniej o 4,2 mln m³.

Więcej informacji na temat projektów rozwojowych: projekty-rozwojowe.lasy.gov.pl.

Na gruntach w zarządzie LP istnieje

1286rezerwatów przyrody
o łącznej powierzchni**124 tys. ha****710**specjalnych obszarów ochrony
siedlisk zajmujących powierzchnię**1651 tys. ha****7**ogrodów
botanicznych**134**obszary specjalnej
ochrony ptaków
zajmujące
powierzchnię**2207 tys. ha****11 551**pomników
przyrody**11**zagród pokazowych,
w tym 3 zagrody
pokazowe żubra**17**

arboretów

Ochrona rybołowa

Nowatorski projekt „Ochrona rybołowa *Pandion haliaetus* na wybranych obszarach SPA Natura 2000 w Polsce”, współfinansowany ze środków Programu LIFE, realizujemy wspólnie z Komitetem Ochrony Orłów. Ma on ogromne znaczenie dla polskiej przyrody, gdyż populacja tego ptaka w naszym kraju szacowana jest obecnie na zaledwie 27 par. Aby chronić ten skrajnie rzadki gatunek, zamontowaliśmy 232 gniazda nadrzewne oraz 50 platform na słupach linii wysokiego napięcia (we współpracy z ENEA Operator S.A. oraz PSE S.A). Ponadto prowadziliśmy działania informacyjne i edukacyjne, w tym zorganizowaliśmy 18 spotkań z różnymi grupami społecznymi (m.in. ornitologami, wędkarzami i właścicielami gospodarstw rybackich) oraz konkursy dla uczniów szkół

podstawowych. Dzięki realizacji projektu udało się zatrzymać spadek liczebności populacji rybołowa oraz uzyskać wiele szczegółowych informacji na jej temat, np. dotyczących miejsc żerowania oraz tras migracji na zimowiska do Afryki.

Ochrona żubra

Projekt „Czynna ochrona żubra w Polsce”, realizowany jest przez SGGW w Warszawie wspólnie z 25 nadleśnictwami i Białowieskim Parkiem Narodowym. Dzięki naszej opiece populacja żubrów zwiększa się o ok. 10% rocznie. Budujemy nowe zagrody pokazowe, tworzymy nowe stada wolnościowe. Żubry otoczone są opieką weterynaryjną.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSPIERANE PRZEZ LASY PAŃSTWOWE W RAMACH ODPOWIEDZIALNOŚCI W MIEJSCU PRACY:

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSPIERANE PRZEZ LASY PAŃSTWOWE W RAMACH UDOSTĘPNIANIA LASÓW SPOŁECZEŃSTWU:

03

Człowiek

Praca w Lasach Państwowych

Kultura organizacyjna

Naszym najcenniejszym dobrem są pracownicy. Pełnią oni służbę, która wymaga od nich niezwykłego poświęcenia. Dlatego fundamentem naszej polityki wobec pracowników jest zapewnianie im poczucia bezpieczeństwa, odpowiedniego poziomu życia oraz dostępu do świadczeń. Świadomie i aktywnie zarządzamy relacjami pracowniczymi, kierując się wysokimi standardami etycznymi oraz wartościami, do których należą w szczególności uczciwość, otwartość, wzajemne zaufanie, odpowiedzialność, profesjonalizm i szacunek.

Dokładamy wszelkich starań, by zatrudniane przez nas osoby miały świadomość własnej wartości. Równoważymy ich prawa i obowiązki. Nowelizujemy Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy, regulujący sprawy związane z potrzebami zatrudnionych i określający ramy ich funkcjonowania w organizacji. Jego zapisy są bardziej korzystne dla pracowników niż Kodeks pracy, co czyni z nas jednym z najbardziej propracowniczych przedsiębiorstw w kraju.

O prawa pracowników dbają związki zawodowe, do których należy prawie 70% załogi. Stworzyliśmy i doskonalimy procedury przeciwdziałające mobbingowi.

Struktura zatrudnienia

Na dzień 31 grudnia 2020 r. zatrudnienie w Lasach Państwowych wynosiło **25 804** pracowników. Struktura zatrudnienia kształtowała się następująco:

- » 17 621 pracowników Służby Leśnej (ponad 68% zatrudnionych),
- » 5558 pracowników administracji (ponad 21%),
- » 1920 pracowników na stanowiskach robotniczych,
- » 705 osób na rocznym stażu.

Główne polityki z obszaru pracowniczego

Głównym dokumentem regulującym kwestie pracownicze jest Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy. Oprócz niego w organizacji LP funkcjonuje Wewnętrzna Procedura Antymobbingowa. Dzięki niej każdy pracownik ma szansę na bezpieczną drogę odwoławczą. Powoływane są specjalne komisje, które

Zdrowie pracowników

Lasy Państwowe zapewniają pracownikom i ich rodzinom dostęp do pakietów prywatnej opieki zdrowotnej. W ramach medycyny pracy zatrudnieni mają możliwość zaszczepiania się przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu. W przypadku stwierdzenia choroby zawodowej pracownik może liczyć na dodatkowe wsparcie i opiekę. Przykładem jest program leczenia boreliozy opracowany wspólnie z prywatną firmą medyczną.

W ramach promocji zdrowego stylu życia i ducha pozytywnej rywalizacji wspieramy udział pracowników w zawodach sportowych. Organizowane są mistrzostwa Polski leśników w siatkówce, tenisie stołowym czy brydżu sportowym. Dodatkowo przy okazji różnych imprez otwartych dla społeczeństwa organizowane są kategorie, w których mogą rywalizować leśnicy, np. w biathlonie, biegach, jeździe na rowerach górskich. W części jednostek odbywają się dofinansowane przez pracodawcę regularne zajęcia sportowe, które służą zarówno utrzymaniu dobrego zdrowia, jak i integracji pracowników.

Zapewniamy pracownikom możliwość skorzystania z dodatkowych urlopów: na poratowanie zdrowia, którego wymiar może wynieść nawet pół roku, oraz na leczenie sanatoryjne, którego koszty dofinansowujemy nawet w 95%.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

Bezpieczeństwo w lasach jest naszym priorytetem. Dlatego każdy pracownik przechodzi okresowe szkolenia z zakresu BHP, a dla poszczególnych stanowisk opracowano karty ryzyka zawodowego. Zapewniamy zatrudnionym środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, a także środki higieny osobistej.

W wielu jednostkach Lasów Państwowych działają społeczni inspektorzy pracy, którzy w ścisłej współpracy z Państwową Inspekcją Pracy na bieżąco kontrolują przestrzeganie przepisów BHP oraz identyfikują pojawiające

się zagrożenia. Kwestie te są także kluczowym obszarem naszej współpracy z zakładami usług leśnych. Na bieżąco monitorujemy wypadkowość prac leśnych i wdrażamy działania naprawcze. Ponadto, efekty tych wspólnych działań są dodatkowo weryfikowane przy okazji corocznych audytów w systemach PEFC i FSC.

Dodatkowe świadczenia

Dodatkowe korzyści zatrudnienia w Lasach Państwowych stanowią:

- » elastyczne godziny pracy,
- » nagrody jubileuszowe,
- » deputat opałowy,
- » pracownicy, emeryci i renciści mogą bezpłatnie korzystać z użytków rolnych zarządzanych przez Lasy Państwowe.

W organizacji istnieje również zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, który:

- » dofinansowuje wypoczynek pracowników i emerytów,
- » dofinansowuje wypoczynek dzieci,
- » finansuje świadczenia świąteczne dla pracowników posiadających dzieci.

Pracownicy w trudnej sytuacji finansowej mogą uzyskać pożyczkę z kasy zapomogowo-pożyczkowej.

Komunikacja wewnętrzna

Komunikacja z naszymi pracownikami jest transparentna i opiera się na uczciwości oraz szacunku. Dzięki niej promujemy i wzmacniamy wartości, którymi kierujemy się na co dzień.

W Lasach Państwowych pracujemy zarówno nad komunikacją pionową, jak i poziomą. Służy temu działalność związków zawodowych, portalu pracowniczego, grup dyskusyjnych dla pracowników w mediach społecznościowych i stale rozwijające się Centrum Informacyjne Lasów Państwowych z siedzibą przy Dyrekcji Generalnej w Warszawie.

Turystyka w Lasach Państwowych

Kontakt z naturą ma bardzo istotne znaczenie dla dobrostanu psychicznego i fizycznego każdego z nas. Terapeutyczne korzyści z przebywania w lesie są szczególnie duże w przypadku osób żyjących w miastach, w których tempo życia, jakość powietrza czy poziom hałasu nie sprzyjają zdrowiu. Pobyt wśród drzew redukuje stres, poprawia nastrój i wycisza. Drzewa jonizują powietrze oraz zapewniają przyjemne uczucie chłodu w upalne dni.

Zdajemy sobie sprawę, że lasy pełnią bardzo ważną rolę w dbaniu o zdrowie i dobre samopoczucie Polaków. Nasze działania na rzecz udostępniania lasów skupiają się na zapewnieniu osobom z nich korzystającym bezpiecznego i ciekawego wypoczynku przy jednoczesnej ochronie zasobów przyrodniczych. Służy temu choćby ukierunkowanie ruchu turystycznego i wprowadzenie ujednoliconych zasad zarządzania stosowną infrastrukturą. Każde takie działanie poprzedzone jest konsultacjami, m.in. z przedstawicielami konkretnych grup zainteresowanych korzystaniem z lasu oraz z wybranymi pracownikami terenowymi Lasów Państwowych. Podejmowane przez nas działania wynikają z zapotrzebowania społecznego, uwzględniają aktualne trendy w turystyce i rekreacji, a także wpisują się w krajowe strategie i programy.

Zapewnienie równego dostępu do lasu i pożytków, które mogą być z niego czerpane, jest jednym z naszych priorytetów. Planując zajęcia edukacyjne oraz rozwój infrastruktury, dbamy o to, aby były one dostosowane do potrzeb turystów z niepełnosprawnościami wzroku, słuchu oraz ruchu. W naszej ofercie jest wiele wydarzeń przygotowywanych z myślą o takich osobach. Chcemy, aby las był miejscem integracji, w którym każdy znajdzie coś dla siebie.

Las to idealne miejsce wypoczynku i rekreacji, a także uprawiania wielu sportów. Dla miłośników piękna przyrody przygotowaliśmy platformy i tarasy widokowe. Udostępniamy szlaki turystyczne, wytyczone i oznaczone we współpracy z leśnikami, oraz ścieżki dydaktyczne przygotowywane głównie przez nadleśnictwa. Na terenie całego kraju cyklicznie organizujemy aktywny wypoczynek w lesie, m.in. w formie maratonów, biegów na orientację czy rajdów rowerowych.

Wybrane projekty turystyczne, rekreacyjne i sportowe

Leśny Przewodnik Turystyczny Czaswlas.pl

Internetowa baza ponad 17 tys. obiektów dostępnych dla każdego turysty, m.in. pokojów gościnnych, miejsc biwakowania, kwater myśliwskich, ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych i edukacyjnych oraz ścieżek dydaktycznych. Na stronie www.czaswlas.pl można dowiedzieć się o usytuowaniu obiektów, możliwościach dojazdu, rodzajach i standardzie usług, wyposażeniu oraz okolicznych atrakcjach turystycznych. Użytkownik może ocenić obiekt i podzielić się opinią z innymi użytkownikami serwisu.

#BiegamBoLubięLASY

Cykliczna akcja organizowana we współpracy z klubem BBL (BiegamBoLubię), zachęcająca do uprawiania sportu na terenach leśnych przez cały rok. Składają się na nią trzy kategorie aktywności:

- » cykl 4 biegów w formule Grand Prix – do 2021 r. w siedmiu edycjach wzięło udział ponad 12 tys. osób (w 2020 r., ze względu na sytuację epidemiczną, wydarzenie zostało odwołane),
- » ogólnopolska akcja treningów leśnych – w 2020 r. regularnie odbywały się one w 19 lokalizacjach, a łącznie wzięło w nich udział 2100 osób,
- » ogólnopolska akcja aktywności z kijami ChodzęBoLubię.

Infrastruktura edukacyjna Lasów Państwowych

6912 obiektów edukacyjnych, w tym:

- » **64** ośrodki edukacji leśnej,
- » **290** izb edukacji leśnej,
- » **600** wiat edukacyjnych,
- » **1030** leśnych ścieżek edukacyjnych,
- » **1925** punktów edukacji leśnej.

Warsztaty edukacyjne dla pracowników Lasów Państwowych

Szkolimy naszych pracowników, aby jak najlepiej wykonywali swoje zadania jako edukatorzy. W 2020 r. ze względu na sytuację epidemiczną 20. edycja tematycznych warsztatów odbyła się w formule online i była poświęcona przygotowywaniu się do prowadzenia zajęć zdalnych oraz planowaniu scenariuszowemu.

Dodatkowo, we wrześniu 2020 r. odbyło się coroczne spotkanie dla regionalnych koordynatorów ds. turystyki, zorganizowane przez Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych. Tym razem tematem spotkania były zagadnienia związane z bushcraftem i survivaliem. Instruktorzy ze Stowarzyszenia Polska Szkoła Survivalu uczyli naszych pracowników, jak dobrze zaplanować wyprawę do lasu, co ze sobą zabrać i jak przetrwać noc, nawet w niesprzyjających warunkach. Koordynatorzy mogli na własnej skórze doświadczyć lasu w sposób, w jaki odbierają go bushcrafterzy i survivalowcy, m.in. dzięki spędzeniu nocy w hamakach lepiej zrozumieli potrzeby i oczekiwania przyszłych użytkowników wdrażanego programu Zanocuj w Lesie.

Edukacja w mediach społecznościowych

Narzędziem edukacji dla zrównoważonego rozwoju są również media społecznościowe. Tylko dwa nasze kanały na portalu YouTube, Telewizja Lasów Państwowych oraz Echa Leśne TV notują odpowiednio aż 5 i 12 mln wyświetleń rocznie. Pierwszy adresowany jest do osób zawodowo związanych z Lasami Państwowymi, zaś drugi – do miłośników przyrody, grzybiarzy czy turystów. Najważniejszą pozycją kanału Echa Leśne jest cykl „Oblicza lasów”, realizowany przez leśników w terenie. Uczą oni widzów w zakresie użytkowania lasu czy tego, jak przygotować się na leśną wycieczkę.

EDUKACJA LEŚNA W LICZBACH

KAŻDEGO ROKU:

ponad 5000*

pracowników Lasów Państwowych, uczestniczy w projektach edukacyjnych

550 tys.*

osób bierze udział w programach edukacyjnych

5 mln

osób odwiedza obiekty edukacyjne

*w związku z sytuacją epidemiologiczną statystyki dotyczące edukacji leśnej za rok 2020 są znacznie niższe.

Mamy również profile na Facebooku, Instagramie oraz Twitterze, za pośrednictwem których prowadzimy aktywny dialog z naszymi interesariuszami, promujemy zrównoważone leśnictwo i ochronę różnorodności biologicznej, zachęcamy także do turystyki leśnej. Własne profile w mediach społecznościowych posiada również 250 regionalnych jednostek Lasów Państwowych.

Leśne Kompleksy Promocyjne

W ramach projektu promujemy zrównoważoną gospodarkę leśną, wspierając badania naukowe i prowadząc edukację leśną społeczeństwa. LKP obejmują duże, zwarte obszary lasu wchodzące w skład jednego nadleśnictwa lub kilku. Utworzone na obszarze całego kraju pokazują zmienność warunków siedliskowych, różnorodność składu gatunkowego lasu i wielość pełnionych przez niego funkcji. Łączna powierzchnia 25 leśnych kompleksów promocyjnych wynosi ok. 1279 tys. ha.

Wspieramy cele użyteczne społecznie

Na terenach niezurbanizowanych wspólnie z samorządami realizujemy inwestycje infrastrukturalne (drogi, infrastruktura turystyczna). Wspieramy domy dziecka, domy opieki społecznej i domy seniora, m.in. poprzez nieodpłatne organizowanie zajęć czy przekazywanie drzewek wigilijnych. W prowadzonych przez nas ośrodkach edukacji leśnej odbywają się różnorodne wydarzenia kulturalne i sportowe.

ŚREDNIO CO ROKU PRZEZNACZAMY:

15 mln zł

na cele społeczne

45 mln zł

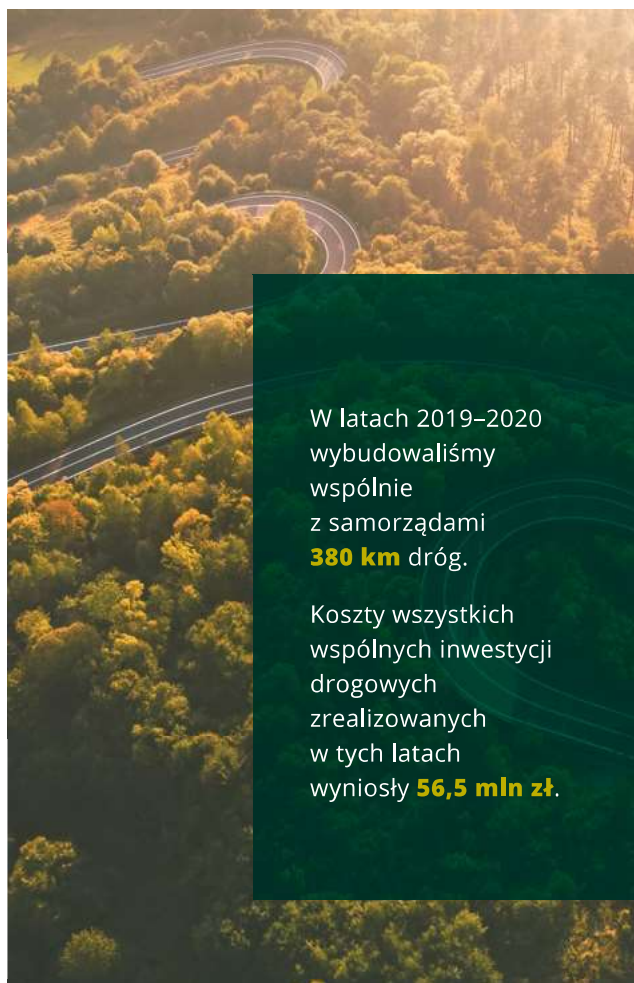
na badania naukowe

40 mln zł

(lata 2016–2020) na wsparcie parków narodowych

Współdziałamy na rzecz dobra wspólnego

Współpracujemy z podmiotami zewnętrznymi w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony przyrody. Wspólne przedsięwzięcia mogą łączyć kilka segmentów, np. wprowadzanie praktyk biznesowych przyjaznych środowisku i projekty edukacyjne. Zapraszamy do współdziałania firmy, instytucje publiczne i organizacje społeczne. Służymy wsparciem merytorycznym i organizacyjnym.

W latach 2019–2020
wybudowaliśmy
wspólnie
z samorządami
380 km dróg.

Koszty wszystkich
wspólnych inwestycji
drogowych
zrealizowanych
w tych latach
wyniosły **56,5 mln zł**.

Przykłady współpracy

W roku 2019 zrealizowano m.in.:

- » budowę wieży widokowej w Puszczy Goleniowskiej z firmą Budimex,
- » budowę altany turystycznej w Nadleśnictwie Gdańsk dzięki wsparciu Grupy LOTOS,
- » zakup i zalesienie nowych terenów przy udziale KGHM Polska Miedź,
- » rewitalizację stawów śródleśnych pod kątem gniazdowania żurawi z pomocą PLL LOT,
- » działania na rzecz pszczoł razem z EGGER Biskupiec i bocianów czarnych wspólnie z Grupą Energa.

**CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSPIERANE PRZEZ LASY PAŃSTWOWE
W OBSZARZE GOSPODARCZYM:**

04

Gospodarka

Odpowiedzialnie rozwijamy polską gospodarkę

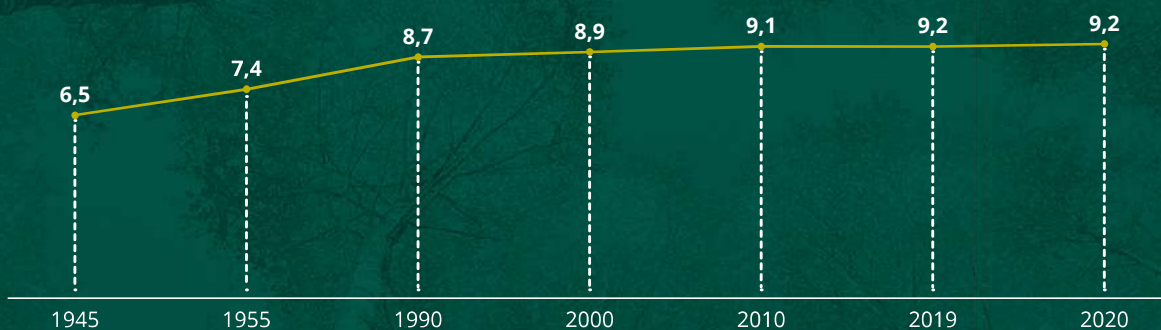
Prowadzimy zrównoważoną gospodarkę leśną, dbając o zachowanie lasów dla przyszłych pokoleń. Nie tylko pozyskujemy drewno, ale także odnawiamy drzewostany i zalesiamy nieużytki, dlatego powierzchnia obszarów leśnych w Polsce stale rośnie. Dzięki naszej odpowiedzialnej polityce w ciągu ostatnich 20 lat podaż polskiego drewna na rynek wzrosła o 100% bez szkody dla przyrody.

Co roku w Lasach Państwowych przybywa ok. 25 mln m³ drewna ponad to, co zostało pozyskane, co odpowiada dwóm nowym dojrzałym drzewom na każdego Polaka. Łączne zasoby drewna w lasach pod zarządem Lasów Państwowych przekraczają już 2 mld m³ i należą do największych w Unii Europejskiej.

Staramy się wykorzystywać wszystkie elementy drzew. Dla przykładu – zostawione na miejscu rozdrobnione pozostałości po zrębówce zasilają leśną glebę, przyczyniają się do zwiększenia różnorodności biologicznej, a więc wspierają rozwój następnego pokolenia drzew.

Powierzchnia lasów w Polsce w latach 1945–2020 w mln ha

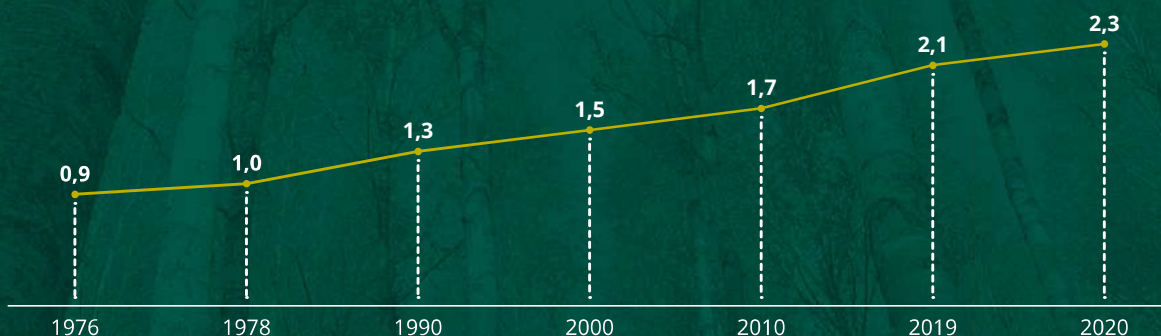

Pozyskanie drewna w Lasach Państwowych w latach 2005–2020 w mln m³

* Dotyczy sytuacji kłęskowej z 2017 r.

Zasoby drewna w Polsce w latach 1976–2020 w mld m³

Sprzedaż drewna

Sprzedaż drewna jest regulowana przez zarządzenia dyrektora generalnego Lasów Państwowych. Odbywa się w transparentny sposób: jej zasady są jawne i publicznie dostępne, a cały proces opiera się na systemie elektronicznym, podlegającym nadzorowi. Co równie istotne, wspomniane zasady są równe dla wszystkich podmiotów gospodarczych, niezależnie od ich wielkości.

Promujemy stałych odbiorców – 80% surowca przeznaczonego dla firm to pula, która trafia do przedsiębiorców posiadających tzw. historię zakupu, którym drewno oferowane jest za pośrednictwem Portalu Leśno-Drzewnego. Pozostałe 20% jest sprzedawane przez aplikację e-drewno, dostępną dla wszystkich podmiotów gospodarczych.

Równoległe z rozwojem sprzedaży drewna firmom dbamy o to, by ten surowiec był dostępny, w przystępnych cenach, dla odbiorców indywidualnych ze społeczności lokalnych, np. osób kupujących go na opał.

Gwarantujemy stabilność dostaw, co bezpośrednio wynika z charakteru prowadzonej przez nas gospodarki leśnej. Nie jest ona nastawiona na maksymalizację zysku, dlatego nie zwiększamy wycinki, gdy ceny drewna idą w górę, ale pozyskujemy je zgodnie z dziesięcioletnimi planami, które gwarantują odnawianie się lasu.

88%

drewna jest przeznaczone do sprzedaży dla podmiotów z branży papierniczej, drzewnej i meblarskiej

11%

trafia do sprzedaży detalicznej

1%

jest wykorzystywany przez nadleśnictwa, np. do budowy infrastruktury

Certyfikacja Gospodarki Leśnej

Prowadząc zrównoważoną gospodarkę leśną, jesteśmy profesjonalnym i odpowiedzialnym dostawcą drewna. Prawdliwość prowadzonych przez nas działań potwierdzają, przyznawane od wielu lat jednostkom organizacyjnym Lasów Państwowych, międzynarodowe certyfikaty: PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes) oraz FSC® (Forest Stewardship Council®).

Uboczne użytkowanie lasu

Lasy zawierają w sobie niezliczone bogactwa. Oprócz drewna oferują człowiekowi m.in. grzyby, owoce runa leśnego, korę, żywicę, stroisz oraz igliwie.

Dobrodziejstwa te są przedmiotami obrotu gospodarczego, a ponadto w określonym zakresie może z nich korzystać każdy z nas.

Autorzy zdjęć

W gąszczu - Krzysztof Pawłowski	Okladka
Mroczny las - Jakub Rutana	7
Drogą w las - Krzysztof Pawłowski	9
Buczyna - Jarosław Ramucki	10
Wczesny ranek - Krzysztof Pawłowski	11
Ostatni dotyk - Łukasz Gwiżdziel	11
BT8 - Robert Antosz	13
Las chaotyczny i las poukładany - Jarosław Ramucki	14
Kolory lasu - Jakub Wencek	17
Esy floresy - Tomasz Sczansny	18
Bez tytułu III - Krzysztof Ptak	20
On i poddani - Tomasz Dziejdzic	21
Niecierpek - Lech Jędras	22
Oko lasu - Maciej Chromy	23
BT11 - Tadeusz Przybył	24
Pieśń o świcie - Stanisław Turowski	25
Udane polowanie - Krzysztof Stasiaczek	26
Imperator - Karol Zalewski	27
Szacunki brakarskie - Wojciech Krawczyk	29
Szukając kadru - Wojciech Czekalski	31
Edukacja 2 - Marta Baranowska	32
Wycieczka do lasu - Jarosław Ramucki	32
Ostatnie pokolenie - Jakub Wencek	33
Dzikość Lasów Państwowych - Maciej Chromy	34
Najmodniejsze kolory jesieni - Robert Antosz	37
Bieszczadzkie serpentyny - Paweł Jach	38
Uprawa - Łukasz Gwiżdziel	40
Wiosna w brzezynie - Paweł Kaczorowski	42
BT12 - Robert Antosz	43
BT2 - Dariusz Lenio	44

Lasy Państwowe